

Słowacja (Republika Słowacji)
Sytuacja gospodarcza i stosunki gospodarcze z Polską

Położenie geograficzne: Republika Słowacka (Slovenská republika) państwo położone w Europie Środkowej, od 1 maja 2004 r. jest członkiem Unii Europejskiej, a od 29 marca 2004 r. NATO. Słowacja jest państwem śródlądowym, nie ma dostępu do morza. Graniczy z: Republiką Czeską (252 km), Rzeczpospolitą Polską (541 km), Republiką Węgierską (669 km), Ukrainą (98 km) i Austrią (107 km). Łącznie długość granicy państwowej wynosi 1720 km.

Administracyjnie Słowacja dzieli się na osiem województw (krajów) i 79 powiatów (okresów), które dzielą się na 2.891 gmin (obce). Jednostki administracyjne szczebla wojewódzkiego i gminnego są również jednostkami samorządu terytorialnego.

Ludność: Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Słowacja liczyła 5 457 873 mieszkańców, w tym 51,2% kobiet (dane Urzędu Statystycznego RS). Gęstość zaludnienia - 110 osób/km². Narodowości zamieszkujące Słowację to: Słowacy (85,8%), Węgrzy (9,7%), Romowie (1,7%) (dane te nie odzwierciedlają realnej sytuacji ponieważ w większości Romowie deklarują przynależność do innych narodowości – węgierskiej albo słowackiej. Wg szacunków w RS Romowie stanowią 7%), Czesi (0,8%) oraz Rusini (Łemkowie), Ukraińcy, Rosjanie, Niemcy, Polacy i inni (2%). Na dzień 31.12.2019 r. było na Słowacji 6 007 Polaków z zarejestrowanym pobytem.

Obszar: 49 035 km².

Stolica państwa: Bratysława (432 tys. mieszkańców).

Język urzędowy: Słowacki. Na całym terytorium kraju można posługiwać się językiem czeskim, natomiast z uwagi na liczną mniejszość węgierską zamieszkującą przede wszystkim południe Słowacji używany jest tam także język węgierski.

Główne bogactwa naturalne

Na Słowacji wydobywany jest węgiel brunatny, rudy manganu, niewielkie ilości rud żelaza, miedzi, rtęci, antymonu, magnezytu, kamień budowlany, ropa naftowa (ok. 2% zapotrzebowania kraju). Na wschodzie Słowacji znajdują się znaczne pokłady rudy uranu. Słowacja posiada również zasoby alinitu (wyjątkowe w skali światowej). Minerale ten posiada duży potencjał wykorzystania w rolnictwie, przy regeneracji środowiska oraz w kosmetyce i farmacji między innymi dzięki jego zdolności zatrzymywania wody.

System walutowy, kurs i wymiana

Od 1.01.2009 r. oficjalną walutą na Słowacji jest euro. Zastąpiło ono słowacką koronę (Sk/SKK). W lipcu 2008r. Rada Ministrów UE określiła kurs konwergencji SKK w stosunku do EUR na poziomie 30,1260 SKK/EUR. Jedno EUR dzieli się na 100 centów (1 EUR=100c). W obiegu są banknoty o nominałach; 500, 200, 100, 50, 20, 10 i 5 EUR oraz monety o nominałach: 2 i 1 EUR, 50, 20, 10, 5 centów oraz 2 i 1 cent.

Religia

Struktura wyznaniowa Słowacji: wierzący (85,0 %) w tym wyznanie: rzymskokatolickie (68,9%), ewangelicko-augsburskie (6,9%), grekokatolickie (4,1%), kościół zreformowany (2,0%), prawosławni (0,9%) i następnie nieokreślone (2,2%). Bez wyznania jest 13,0 % obywateli. Pozostałe 2% obywateli odmówiło odpowiedzi.

Ustrój polityczny

Słowacja jest republiką demokratyczną o systemie rządów parlamentarno – gabinetowych (powstała 1 stycznia 1993 r.). Obecnie obowiązuje konstytucja uchwalona w dniu 1 września 1992 r. Na czele państwa stoi prezydent, który od 1999 r. jest wybierany w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję. Władzę wykonawczą obok prezydenta sprawuje premier. Stoi on na czele rządu posiadającego poparcie większości jednoizbowego parlamentu – 150-osobowej Rady Narodowej Republiki Słowackiej. Zarówno rząd, jak i prezydent w drodze referendum mogą zostać odwołani przez społeczeństwo.

- Prezydent – Zuzana Čaputová (od 15 czerwca 2019 r.)
- Premier – Igor Matovič (od 21 marca 2020 r.)

Partie polityczne w parlamencie obecnej kadencji (na podstawie wyborów parlamentarnych z dnia 29 lutego 2020 r.) :

- Zwykli Ludzie i Niezależne Osobistości (OĽaNO) – przewodniczący Igor Matovicz, (53 posłów)
- Kierunek – Socjaldemokracja (SMER-SD) – przewodniczący Robert Fico, (38 posłów)
- Ludowa Partia Nasza Słowacja (ĽS Naše Slovensko) – przewodniczący Marian Kotleba (17 posłów)
- Jesteśmy Rodziną (Sme rodina) – przewodniczący Boris Kollár (17 posłów)
- Wolność i Solidarność (SaS) – przewodniczący Richard Sulik, (13 posłów)
- Za ludzi (Za ľudí) – przewodniczący – Veronika Remišová (12 posłów)

Władza ustawodawcza

Władzę ustawodawczą stanowi Rada Narodowa RS (słow. Národná rada Slovenskej republiky, w skrócie: Národná rada). Jest to jednoizbowy parlament, w skład którego wchodzi 150 posłów, wyłanianych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i tajnych na czteroletnią kadencję. Czynne prawo wyborcze posiadają osoby powyżej 18 roku życia, a bierne powyżej 21 roku życia. Do najważniejszych kompetencji Rady Narodowej, należy: stanowienie najwyższych aktów prawnych i nadzór nad ich wykonywaniem, wyrażanie zgody na ratyfikację umów międzynarodowych, uchwalenie budżetu, wyrażenie rządowi wotum zaufania, przedstawianie prezydentowi kandydatur na sędziów Sądu Konstytucyjnego i powoływanie prezesa Najwyższego Urzędu Kontroli SR (odpowiednik polskiego NIK). Pracami Rady Narodowej kieruje Przewodniczący i jego zastępcy.

Władza wykonawcza

Prezydent Słowacji wybierany jest w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję, z możliwością jednej reelekcji. Kandydatów zgłasza przewodniczącemu Rady Narodowej (Parlament) grupa min. 15 posłów albo 15 000 obywateli. Kandydat musi mieć najpóźniej w dniu wyborów ukończone 40 lat. Prezydent w słowackim systemie konstytucyjnym posiada stosunkowo ograniczone kompetencje. Do najważniejszych z nich należą: reprezentowanie państwa w stosunkach międzynarodowych, mianowanie i odwoływanie ambasadorów, mianowanie premiera i na jego wniosek poszczególnych ministrów, prawo weta wobec ustaw uchwalanych przez Radę Narodową. Ponadto ma prawo rozwiązać Radę Narodową, a także rozpisać referendum. W przypadku aktów urzędowych wydawanych przez prezydenta nie jest potrzebna kontrasygnata premiera.

Rząd stanowi najwyższy organ władzy wykonawczej na Słowacji. Składa się z premiera, który kieruje jego pracami, wicepremierów i ministrów. Premier mianowany jest przez prezydenta. Na wniosek premiera prezydent powołuje ministrów. Premier zobowiązany jest przedstawić w ciągu 30 dni od dnia powołania deklarację programową Radzie Narodowej, która udziela rządowi wotum zaufania. Rząd m.in. uchwała projekty ustaw, wyznacza kierunki swojej polityki i realizuje je, zawiera umowy międzynarodowe. Do rządu należą sprawy polityki państwa niezastrzeżone dla innych organów państwowych oraz samorządu terytorialnego (domniemanie kompetencji). Za swoją działalność rząd ponosi odpowiedzialność przed Radą Narodową. Może ona wyrazić wotum nieufności wobec całego składu rządu albo poszczególnych ministrów.

Administrację gospodarczą Republiki Słowacji tworzą obecnie m.in. następujące instytucje: Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Transportu i Budownictwa, Słowacka Agencja

Rozwoju Inwestycji i Handlu (SARIO), Bank Eksportowo-Importowy Republiki Słowackiej (Eximbanka), Słowacki Bank Gwarancji i Rozwoju (SZRB), Państwowa Agencja Rozwoju Małej i Średniej Przedsiębiorczości (NARMSP) oraz Słowacka Agencja Ruchu Turystycznego (SACR).

Sądownictwo gospodarcze

Na Słowacji sądownictwo jest dwuinstancyjne i niezawisłe. System wymiaru sprawiedliwości obejmuje Sąd Najwyższy, który sprawuje zwierzchni nadzór nad sądami powszechnymi (okręgowymi, wojewódzkimi) i szczególnymi (sąd specjalny, sądy wojskowe). Wyjątkowy charakter, jako organ władzy sądowniczej ma Trybunał Konstytucyjny z siedzibą w Koszycach.

Sądownictwo gospodarcze składa się z wydziałów gospodarczych (sądy gospodarcze) przy sądach okręgowych i wojewódzkich. Działają one na podstawie uregulowań prawnych zawartych w części szczególnej kodeksu postępowania cywilnego.

Gospodarka Słowacji

1. Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej

W analizowanym okresie PKB Słowacji wyniósł 42,7 mld EUR, co stanowi spadek o 5,8% w cenach bieżących. W cenach stałych PKB wyniósł 39,6 mld EUR (spadek o 8,1%).

Międzyrocznie PKB w cenach stałych wzrósł jedynie w pośrednictwie związanym z nieruchomościami (o 3,1 punktu procentowego) oraz w administracji publicznej, obronie, edukacji, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,3 p.p.).

Natomiast w przypadku pozostałych składników PKB w cenach stałych odnotowano jego spadek – największy w budownictwie (o 20,7 p.p.), w przemyśle (-14,4 p.p.), w usługach w zakresie sztuki, wypoczynku i rozrywki (o 13,5 p.p.), w handlu, hotelarstwie, gastronomii i transporcie (-9,8 p.p.), w pośrednictwie finansowym (spadek o 6,5 p.p.), w branży informatycznej i telekomunikacyjnej (o 4,6 p.p.), w rolnictwie i rybołówstwie (o 2,8 p.p.). Spadek (o 8,7 p.p.) odnotowano również w zakresie podatków od towarów netto.

Ogólny eksport towarów ze Słowacji za pierwsze półrocze 2020 r. obniżył się o 16,87% do 33,84 mld EUR (w pierwszym kwartale eksport spadł o 7,37% i w liczbach bezwzględnych wyniósł 19,17 mld EUR). Ogólny słowacki import towarów za pierwsze półrocze międzyrocznie obniżył się o 15,38% i w liczbach bezwzględnych osiągnął 33,672 mld EUR (w pierwszym kwartale międzyrocznie spadł o 2,78% do 19,45 mld EUR). Według danych Urzędu Statystycznego RS, Słowacja w pierwszym półroczu osiągnęła nadwyżkę handlu zagranicznego wartości 167 mln EUR, co stanowi o 750 milionów EUR mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Tempo wzrostu PKB SK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	01-06/2020
w cenach bieżących	105,3	104,4	102,9	102,0	102,2	104,2	102,9	104,7	106,3	105,0	94,2
w cenach stałych	104,8	102,7	101,6	101,4	102,4	104,3	103,3	103,4	104,1	102,3	91,9

2. Inflacja

Ze względu na to, że Słowacja wprowadziła wspólną walutę europejską, poziom inflacji jest zbliżony do tego w całej strefie euro. Według wskaźnika cen konsumpcyjnych, osiągnęła ona średnią wartość 2,3%. Największy wpływ na taki rozwój sytuacji miał wzrost cen czynszów, wody i energii (o 2,6 %), które mają największą wagę w koszyku konsumenckim (248,377 %), oraz wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,1%), które mają drugą pod względem wielkości wagę w koszyku konsumenckim (181,959%).

3. Rynek pracy

Sytuacja związana z pandemią COVID-19 wpłynęła negatywnie na dotychczasowy, korzystny rozwój sytuacji na rynku pracy, gdzie stopa bezrobocia spadła do najniższego poziomu w historii Słowacji (5,8%), a liczba bezrobotnych spadła do 157,7 tys. osób. W pierwszym półroczu 2020 r. stopa bezrobocia wzrosła do 6,3%, a liczba bezrobotnych do 169,7 tys. osób. Stopa zatrudnienia obniżyła się do 72,4%. Liczba zatrudnionych osób obniżyła się o 2,0% do 2,53 mln zatrudnionych osób. Liczba zatrudnionych osób obniżyła się w przemyśle (-4,8%), budownictwie (-3,6%), handlu (-1,6%), usługach finansowych i ubezpieczeniowych (o 0,8%). Największy wzrost zatrudnionych (o 2,4%) odnotowano w branży informacji i komunikacji (o 2,4%).

Średnie wynagrodzenie nominalne brutto na Słowacji wzrosło o 2,4% i wynosiło 1 087 EUR. Płaca realna wzrosła o 0,1%. Wynagrodzenia około 2/3 zatrudnionych osób na Słowacji są jednak niższe od średniej. Przeciętna emerytura wzrosła o 5,6% i wyniosła 484,94 EUR. Realnie emerytury i renty wzrosły o 3,4%.

Stawka minimalnego ustawowego wynagrodzenia w 2020 r. wynosi 580 EUR (3,33 EUZ za godzinę pracy). Mowa tu o podstawowym, minimalnym wynagrodzeniu. Kodeks Pracy na Słowacji określa bowiem 6 poziomów trudności pracy, według których minimalne miesięczne wynagrodzenie w 2020 r. wynosi od 580 (3,33 za godzinę) do 1160 (6,66 za godzinę) EUR.

4. Sektory słowackiej gospodarki / składniki PKB

W ogólnej wartości PKB Słowacji największy udział mają następujące sektory (w cenach stałych):

1. przemysł	23,2%
2. handel, hotelarstwo, gastronomia i transport	16,4%
3. administracja państwowa, szkolnictwo, obrona, służba zdrowia i in	14,2%
4. usługi w zakresie nauki i administracji	9,9%
5. pośrednictwo związane z nieruchomościami	9,0%
6. IT i telekomunikacja	4,2%
7. budownictwo	4,2%
8. pośrednictwo finansowe	3,2%
9. rolnictwo i rybołówstwo	2,6%
10.usługi w zakresie sztuki, wypoczynku i rozrywki	2,5%
11.podatki od towarów netto	10,3%

Wysoki udział produkcji przemysłowej w PKB czyni Słowację krajem wysoce uzależnionym od eksportu towarów przemysłowych. 31,8% słowackiego eksportu tworzą pojazdy. Drugą największą grupę, z udziałem 30,7%, tworzą w słowackim eksporcie maszyny, urządzenia mechaniczne i sprzęt elektryczny oraz części do nich. Na trzecim miejscu, z udziałem 9,3%, znajdują się metale nieszlachetne i wyroby z nich, a za nimi wyroby przemysłu chemicznego (8,4%). Taka struktura gospodarki czyni Słowację szczególnie wrażliwą na rozwój sytuacji gospodarczej na świecie i związany z tym popyt w państwach będących jej największymi partnerami handlowymi (państwa członkowskie UE). Do ukształtowania się tej sytuacji przyczynił się trwający od 2000 r. duży napływ inwestycji zagranicznych na Słowację, które były lokowane głównie w przemyśle samochodowym i elektrotechnicznym.

Struktura importu wskazuje na uzależnienie gospodarki krajowej od przywozu surowców z zagranicy, które z udziałem 7,8% w słowackim imporcie zajmują piąte miejsce. W strukturze importu udział

maszyn i urządzeń mechanicznych, sprzętu elektrycznego oraz części do nich stanowi 33,1%, pojazdów 15,8 %, wyrobów przemysłu chemicznego 12,8%, metali nieszlachetnych i wyrobów z nich 9,0%, zaś artykułów rolno-spożywczych 7,1%.

Filarami słowackiej gospodarki są: przemysł samochodowy - zakłady Volkswagen (region bratysławski), KIA (region żyliński), PSA Peugeot Citroen (region trnawski), Jaguar Land Rover (region nitrzański) oraz przemysł elektrotechniczny i elektroniczny: Siemens (region bratysławski), Samsung, Foxconn (region nitrzański i trnawski). Istotny udział w gospodarce Słowacji ma przemysł chemiczny (rafineria Slovnaft/MOL w regionie bratysławskim), metalurgiczny (US Steel w regionie koszyckim) oraz elektroenergetyka (Slovenské elektrárne).

5. Słowacki handel zagraniczny

Handel zagraniczny, szczególnie eksport, ma podstawowe znaczenie dla otwartej gospodarki Słowacji. W pierwszym półroczu 2020 r. wartość słowackiego eksportu kształtowała się na poziomie 79,3% PKB. W liczbach bezwzględnych słowacki eksport wyniósł 33,84 mld EUR i obniżył się o 16,87%. Import Słowacji w liczbach bezwzględnych osiągnął 33,67 mld EUR, co stanowi międzyroczny spadek o 15,38%. Eksport produktów branży samochodowej i elektronicznej jest jednym z filarów słowackiej gospodarki.

Polska w handlu zagranicznym Słowacji utrzymała pozycję trzeciego największego partnera, po RFN i Republice Czeskiej. Dynamika polsko – słowackich obrotów handlowych obniżyła się o 12,56% do 4,62 mld EUR. W 2018 r. wymiana handlowa między Polską a Słowacją po raz pierwszy przekroczyła granicę 10 mld EUR.

Największymi pozycjami słowackiego eksportu są samochody i produkty elektroniczne. Udział samochodów produkowanych na Słowacji w fabrykach Volkswagena, KIA Motors, PSA Peugeot Citroën oraz Jaguar Land Rover, w słowackim eksporcie wynosi 20%. Udział zaś przemysłu samochodowego w słowackiej produkcji przemysłowej wynosi 45%.

Drugą pozycję w słowackim eksporcie zajmują produkty elektroniczne (głównie monitory LCD, projektory i telewizory), których największymi producentami na Słowacji są zakłady Samsunga.

W słowackim eksporcie, w analizowanym okresie, Polska zajęła trzecie miejsce z udziałem 8,02% (2,713 mld EUR). W słowackim imporcie Polska zajęła 4 miejsce z udziałem 5,66% (1,907 mld EUR).

Największymi odbiorcami słowackich towarów były Niemcy (21,9%), Czechy (10,8%), Polska (8,0%), Francja (6,7%), Węgry (6,6%), Austria (5,7 %), Wielka Brytania (4,7%), Włochy (4,4%), USA (2,8%) i Hiszpania (2,5%).

Największymi dostawcami towarów na rynek słowacki były: Niemcy (15,9%), Czechy (9,8%), Chiny (6,6%), Polska (5,7 %), Korea Południowa (5,5%), Rosja (5,2%), Węgry (5,1%), Wietnam (5,1%) i Francja (3,6%).

Eksport

Największy wartościowy udział w słowackim eksporcie miały następujące grupy asortymentowe:

Nazwa grupy asortymentowej	Udział	mld EUR	Dynamika
Pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające	31,8%	10,76	77,7
Maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny	30,7%	10,39	86,0
Metale	9,3%	3,13	78,7

nieszlachetne i
wyroby z nich
Wyroby przemysłu

chemicznego	8,4%	2,83	85,1
Artykuły rolno – spożywcze	4,3%	1,47	102,8
Produkty mineralne	3,4%	1,16	92,2

Import

Największy udział w słowackim imporcie miały następujące grupy asortymentowe:

Nazwa grupy asortymentowej	Udział	mld EUR	Dynamika
Maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny, części	33,1%	11,14	86,4
Pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające	15,8%	5,33	74,5
Wyroby przemysłu chemicznego	12,8%	4,29	90,7
Metale nieszlachetne i wyroby z nich	9,0%	3,02	80,9
Produkty mineralne	7,8%	2,61	72,6
Artykuły rolno – spożywcze	7,1%	2,40	103,5

6. Główne wskaźniki makroekonomiczne Słowacji

Wyszczególnienie	j.m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wielkość PKB, w cenach bieżących	mld EUR	78,1	81,0	85,0	90,2	94,2	42,7	
Wielkość PKB, w cenach stałych	mld EUR	75,8	78,9	81,7	85,0	89,3	39,6	
PKB per capita	tys. EUR	14,6	14,9	15,6	16,7	17,3	7,8	
Tempo wzrostu PKB w cenach bieżących	%	3,3	2,9	4,7	6,3	5,0	-6,3	2,7*
Tempo wzrostu PKB w cenach stałych	%	3,6	3,3	3,4	4,1	2,3	-8,1	
Dług publiczny	mldn EUR	41 295	42 160	43 369	44 322	45 202	45 895	
Relacja całkowitego długu publicznego brutto do PKB	%	52,2	51,8	50,95	48,94	48,38	46,81	

Stopa inflacji	%	-0,3	-0,5	1,3	2,5	2,7	2,3	1,1*
Stopa bezrobocia	%	11,5	9,7	8,1	6,6	5,8	6,8	7,4*
Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto	EUR	883	912	954	1013	1092	1087	
Wartość słowackiego eksportu	mld EUR	67,9	70,1	74,8	79,79	80,46	33,84	
Tempo wzrostu słowackiego eksportu	%	+4,86	+3,54	+6,83	+6,73	+1,7	-16,87	9,1*
Wartość słowackiego importu	mld EUR	64,6	66,4	71,8	77,33	79,36	33,67	
Tempo wzrostu słowackiego importu	%	+7,57	+3,17	+8,18	+7,84	+3,29	-15,38	7,4*

Źródło: Urząd Statystyczny RS, Narodowy Bank Słowacji, Ministerstwo Finansów Republiki Słowackiej,
*prognoza wg OECD

7. Inwestycje zagraniczne

Według [World Investment Report 2020](#) opublikowane przez UNCTAD, napływ BIZ wzrósł z 1,1 mld USD do 2,5 mld USD w latach 2018–2019. Całkowity poziom BIZ wyniósł 60 mld USD w 2019 r. Spadek inwestycji międzynarodowych w latach 2008–2009 i późniejszy kryzys w strefie euro miał wpływ na Słowację i nadal obciąża przepływy inwestycji zagranicznych kierowanych do tego kraju. Zważywszy, że bardzo duża część BIZ Słowacji zależy bezpośrednio od strefy euro, kraj ten jest uzależniony od kondycji ekonomicznej swoich europejskich sąsiadów, zwłaszcza Niemiec i Francji, oraz jest wrażliwy na napięcia regionalne (konflikt rosyjsko-ukraiński). Według danych OECD głównymi inwestującymi krajami na Słowacji są Holandia, Czechy, Austria i Niemcy. Według sektorów działalności, produkcji i produkcji przemysłowej, usług finansowych i ubezpieczeniowych,

Słowacja jest atrakcyjnym miejscem dla FDI ze względu na stosunkowo niskokosztową, ale wykwalifikowaną siłę roboczą oraz korzystne położenie geograficzne w sercu Europy Środkowej. Jednak niektórym regionom nie udało się przyciągnąć dużych inwestycji, co pogłębiło dysproporcje regionalne w wielu obszarach gospodarczych i społecznych. Ogólne perspektywy dla inwestycji publicznych i prywatnych są korzystne, a Economist Intelligence Unit prognozuje wzrost BIZ o 42% w nadchodzących latach, ale bariery dla inwestycji utrzymują się. Niedawne podwyżki podatków od osób prawnych, zmiany w Kodeksie pracy, powolne rozstrzyganie sporów, a także powtarzające się problemy korupcyjne to czynniki, które mogą osłabić atrakcyjność rynku słowackiego. Według Banku Światowego Słowacja zajmuje 45. miejsce na 190 gospodarek pod względem łatwości prowadzenia działalności gospodarczej Raport [Doing Business 2020](#) (utrata trzech pozycji w porównaniu z rokiem poprzednim).

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne	2017	2018	2019
Napływ FDI (w mln USD)	4,017	1,184	2,449

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne	2017	2018	2019
Zasób BIZ (w mln USD)	59,509	57,109	59,750
Liczba inwestycji typu greenfield *	49	44	43
Wartość inwestycji typu greenfield (mln USD)	2,513	1,822	2,017

Źródło: UNCTAD, najnowsze dostępne dane

8. Turystyka

Z uwagi na pandemię COVID-19 branża hotelarska i restauracyjna została w połowie marca 2020 r. zmuszona do ograniczenia działalności. Powolne znoszenie restrykcji rozpoczęto w czerwcu. W pierwszym półroczu 2020 r. liczba turystów na Słowacji (mowa o osobach korzystających z zakwaterowania przynajmniej na jedną noc) obniżyła się o 53,8% w porównaniu do pierwszego półroczu 2019 r. i osiągnęła liczbę 1,321 mln osób; w tym liczba turystów zagranicznych wyniosła 419,5 tys. osób, co oznacza spadek o 49,0%. Największy udział turystów zagranicznych na Słowacji stanowili turyści z Czech (63%); na drugim miejscu turyści z RFN (udział 6,8%), zaś na kolejnych z Polski (5,6%), Austrii (4,8%), Węgier (4,3%), Ukrainy (3,2%), Włoch (0,9%), Wielkiej Brytanii (0,6%) oraz Rosji (0,4%).

Współpraca gospodarcza Polska-Słowacja

1. Gospodarcze umowy dwustronne

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków i majątku z 18.08.1994 r.,
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji z 18.08.1994 r.

W przypadku Polski i Słowacji wspólna granica, pomimo faktu, że chodzi o teren górski, jest czynnikiem stymulującym wzajemne kontakty, także gospodarcze. Sprzyja im również bliskość językowa i kulturowa, dotychczasowe tradycje współpracy oraz fakt, że oba państwa należą do Unii Europejskiej.

2. Gospodarcza wymiana handlowa

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na gospodarkę Słowacji była w 2020 r. pandemia COVID – 19, która odzwierciedliła się także w dwustronnej, polsko – słowackiej wymianie handlowej. Podczas gdy ogólna wymiana handlowa Słowacji z zagranicą obniżyła się o 10,8% (w porównaniu do trzech kwartałów 2019 r.), polsko – słowackie obroty handlowe spadły o 7,7%. Polska, z obrotami w wysokości 7,25 mld EUR, nadal pozostawała trzecim największym partnerem handlowym Słowacji z udziałem 6,9%. Na pierwszym miejscu z udziałem 19,8% była RFN (20,86 mld EUR, spadek o 8,9%), zaś na drugim Czechy z udziałem 10,2% (10,79 mld EUR, spadek o 14,5%).

W analizowanym okresie Polska zajmowała pozycję trzeciego najważniejszego partnera w słowackim eksporcie z udziałem 8%, przy czym eksport ze Słowacji do Polski obniżył się o 4,4% (4,26 mld EUR). Na pozycjach przed Polską znalazły się RFN z udziałem 22,1% (11,82 mld EUR, spadek o 10,3%) i Czechy z udziałem 10,6% (5,68 mld EUR, spadek o 13,5%). Warto nadmienić, że ogólny słowacki eksport w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2020 r. obniżył się o 10,3% (do 53,42 mld EUR). Polska zajmowała znaczące miejsce również w słowackim imporcie. W analizowanym okresie była na czwartej pozycji wśród słowackich dostawców z udziałem 5,8% (3,00 mld EUR, spadek o 12,1%). Na pozycjach przed

Polską znalazły się RFN z udziałem 17,4% (9,03 mld EUR, spadek o 6,9%), Czechy z udziałem 9,9% (5,11 mld EUR, spadek o 15,5%) oraz Chiny z udziałem 6,6% (3,40 mld EUR, spadek o 5,7%).

Słowacja jest ważnym partnerem gospodarczym Polski. W 2020 r. zajęła 12 miejsce w polskim eksporcie (udział 2,48%) oraz 14 miejsce w imporcie (udział 1,83%). Najważniejsze grupy towarowe w polskim eksporcie na Słowację to: wyroby przemysłu elektromaszynowego - 34% udziału, wyroby metalurgiczne - 13%, wyroby przemysłu chemicznego - 14%, artykuły rolno-spożywcze - 12%, produkty mineralne - 6%. Największe grupy towarowe w polskim imporcie to: wyroby przemysłu elektromaszynowego - 41% udziału, wyroby metalurgiczne - 22%, wyroby przemysłu chemicznego - 12,5%, art. rolno-spożywcze - 8% oraz produkty mineralne - prawie 5%.

W 2020 r. odnotowano praktycznie równomierny spadek zarówno w eksporcie, jak i imporcie ze Słowacji. Najbardziej spadł eksport produktów mineralnych (-30%), skór (-11%), wyrobów przemysłu elektromaszynowego (-8%). Pomimo ogólnego zmniejszenia się eksportu zanotowano wzrost w wywozie wyrobów ceramicznych (3,8%). W imporcie największe spadki dotyczyły wyrobów przemysłu metalurgicznego (-14%) i wyrobów przemysłu chemicznego (-11%), wzrósł natomiast import wyrobów ceramicznych (20,7%), skór (17%) oraz artykułów rolno-spożywczych (12,0%).

Dane za okres I-VII 2021r.

Wg wstępnych danych GUS polsko-słowackie obroty handlowe w okresie styczeń - lipiec 2021 r. wyniosły 7,01 mld EUR, co oznacza wzrost o 25,8% w stosunku do analogicznego okresu 2020 roku.

Polski eksport wyniósł 3,95 mld EUR (22% r/r), polski import 3,05 mld EUR (30,9% r/r), a dodatnie dla Polski saldo 0,89 mld EUR. W ww. okresie nie odnotowano spadków ani w eksporcie, ani w imporcie.

Największe grupy towarowe w polskim eksporcie do Słowacji w okresie I-VII 2021 :

1. Wyroby przemysłu elektromaszynowego	32,6%
2. Wyroby metalurgiczne	16,2%
3. Wyroby przemysłu chemicznego	14,7%
4. Artykuły rolno-spożywcze	11,4%
5. Wyroby różne	6,8%

Największe grupy towarowe w polskim imporcie do Słowacji w okresie I-VII 2021:

1. Wyroby przemysłu elektromaszynowego	41,3%
2. Wyroby metalurgiczne	24,2%
3. Wyroby przemysłu chemicznego	11,2%
4. Artykuły rolno-spożywcze	7,7%
5. Produkty mineralne	5,9%

Polsko-słowacka wymiana handlowa

	2017	2018	2019	Dynamika <u>2019</u> 2018	2020	Dynamika <u>2020</u> 2019	I-VII 2020	I-VII 2021	Dynamika I-VII 2020=100
Eksport	5,19	5,69	6,21	106,1%	5,9	94,9%	3,24	3,95	122,0%
Import	3,70	3,99	4,25	102,0%	4,1	97,3%	2,33	3,05	130,9%
Obroty	8,89	9,68	10,46	104,4%	10,0	95,9%	5,57	7,01	125,8%
Saldo	1,49	1,70	1,96	x	1,8	x	0,90	0,89	

Dane: GUS (mld EUR)

Polsko-słowacka współpraca inwestycyjna**Inwestycje (według stanu na koniec 2019 r. w mln EUR)**

	Akcje i udziały kapitałowe	Instrumenty dłużne netto	Ogółem FDI
Inwestycje PL w SK	518,9	90,1	608,9
Inwestycje SK w PL	324,9	189,6	514,5

Polskie inwestycje na Słowacji związane są głównie z dystrybucją towarów rynkowych (materiały budowlane, meble, artykuły rolno-spożywcze, tekstylia, obuwie, sprzęt gospodarstwa domowego) oraz z branżą samochodową. Największe polskie inwestycje dotyczą produkcji i dystrybucji napojów (Maspex Wadowice) oraz usług doradztwa komputerowego i sprzedaży oprogramowania (Asseco Poland, Comarch), jak też dystrybucji materiałów budowlanych i artykułów wyposażenia wnętrz (Merkury Market). Ponadto firma Black Red White zakupiła większościowy pakiet akcji spółki Luto a.s. z siedzibą w Koszycach – właściciela sieci salonów meblowych Mega Nabytok. Ważnym polskim inwestorem na rynku słowackim jest firma CCC, która posiada na Słowacji 53 sklepy z obuwem. Wzrasta liczba firm polskich działających na Słowacji. Według danych spółki Bisnode w maju 2018 r. funkcjonowało w tym kraju 1772 spółek z kapitałem polskim. Na koniec 2017 r. spółek takich było 1658, a rok wcześniej 1553. Wiosną 2019 r. PKN Orlen otworzył na Słowacji (miejscowość Malacky, ok. 40 km na północ od Bratysławy) pierwszą stację benzynową pod marką Benzina. Do końca 2019 roku utworzono kolejnych 10 stacji, docelowo ma ich być 50. Benzina to marka stacji paliwowych czeskiego Unipetrolu, w którym PKN Orlen posiada 100% akcji.

Według danych GUS, na koniec 2018 r. w Polsce funkcjonowało 158 podmiotów z kapitałem słowackim. Wśród najważniejszych inwestorów słowackich w Polsce należy wymienić: HB Reavis (firma deweloperska, która realizuje projekt Varso Place w Warszawie), Eset (technologie IT) oraz J&T (private equity) inwestującą głównie w branży turystycznej.

Potencjalne dziedziny współpracy

Perspektywiczna jest nadal współpraca w dziedzinie energetyki, w przemyśle motoryzacyjnym, budownictwie, obszarze nowoczesnych technologii, w przemyśle rolno-spożywczym.

3. Wzajemne inwestycje

Również w przypadku wzajemnych inwestycji wspólna granica jest czynnikiem zachęcającym inwestorów. Przełomowym impulsem było wejście obu państw do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. Początkowo inwestycje skupiały się na tradycyjnych branżach przemysłu oraz handlu. Wraz z rozwojem dwustronnej współpracy gospodarczej, stopniowo na rynku słowackim uaktywniły się także sieci handlowe zakładane przez polskie podmioty, takie jak Merkury Market, Reserved, Wojas czy CCC.

Jeśli chodzi o zainteresowanie rynkiem polskim ze strony inwestorów słowackich, to należy w szczególności wymienić firmy produkcyjne, deweloperskie oraz świadczące usługi doradcze. Wśród znaczących inwestorów słowackich w Polsce można wymienić: Slovnaft (członek grupy MOL), producent oprogramowania antywirusowego ESET, producent słodczy I.D.C. Holding, firma budowlana Vahostav (uczestniczyła w konsorcjum budującym Terminal Naftowy w Gdańsku), firma spedycyjna Trade Trans Invest, firma EKOSERVIS (oferująca rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz techniki basenowej), firma doradcza Accace oraz PENTA INVESTMENTS, jedna z największych grup inwestycyjnych na Słowacji.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje spółka Asseco, która powstała w wyniku fuzji polskiej spółki softwarowej COMP i słowackiej ASSET. Spółka ta obecnie należy do największych firm oferujących rozwiązania informatyczne dla biznesu w tej części Europy.

W 2019 r. na rynek słowacki weszli znaczący polscy inwestorzy: Bank PKO BP (na razie tylko z bankowością korporacyjną) oraz PKN ORLEN (poprzez czeski Unipetrol), który zaczął tworzyć na Słowacji swoją sieć stacji benzynowych pod marką Benzina.

Istotne znaczenie dla rozwoju wzajemnych relacji gospodarczych miały zawsze małe i średnie firmy, zwłaszcza na obszarze pogranicza polsko-słowackiego.

Przykłady polskich inwestycji na Słowacji:

mBank – pierwszy bank internetowy na Słowacji.

Merkury Market – sieć wielkopowierzchniowych sklepów z materiałami budowlanymi i mieszkaniowymi, która w ciągu 12 lat rozrosła się do 20 marketów w całej Słowacji. Dużym sukcesem jest zajęcie w rankingu Trend Top za 2017 r. 108. pozycji wśród firm /poza sektorem finansowym/ na Słowacji oraz 28. miejsca wśród największych słowackich firm handlowych. Jednocześnie z liczbą 1345 pracowników Merkury Market należy do grona 60 największych pracodawców na Słowacji.

TZMO Slovakia – spółka zależna TZMO, posiadająca k. Bratysławy nowoczesne centrum obsługi klientów dla rynków Słowacji oraz Austrii.

Versaco – firma produkująca części samochodowe (kołpaki).

Przykłady słowackich inwestycji w Polsce:

HB Reavis – słowacka firma należąca do trójki największych deweloperów w UE, która zrealizowała już kilka dużych projektów deweloperskich w Warszawie.

ESET – twórca bardzo popularnego na świecie oprogramowania antywirusowego, który oprócz sprzedaży produktów, otworzył w Krakowie swoje biuro rozwojowo-badawcze (jeden z kilku tego typu ośrodków na świecie).

IDC Holding – największy słowacki producent słodczy i pieczywa cukierniczego, skutecznie podbijający rynek polski, kilkakrotnie wyróżniony prestiżową nagrodą „Gazeta Biznesu”.

Tatra Mountain Resort - należąca do grupy J&T słowacka spółka wzmocniła swoją pozycję w branży turystycznej poprzez zakup ośrodka narciarskiego w Szczyrku oraz Śląskiego Wesołego Miasteczka, a także parku zabaw Energylandia.

Jak podaje Narodowy Bank Słowacji (NBS), napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) na Słowację w 2019 r. wyniósł 2,187 miliardów EUR (w tym 2,251 mld EUR inwestycji w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz -63,404 mln EUR /co oznacza dezinwestycję/ w pozostałym kapitale). Inwestycje z Polski zamknęły się w 2019 r. kwotą 7,971 mln EUR (w tym -7,714 mln EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 15,685 mln EUR w pozostałym kapitale). Odpływ BIZ ze Słowacji w 2019 r. wyniósł 136,899 mln eur (w tym 165,459 mln EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz -28,560 mln EUR w pozostałym kapitale). W tym odpływ słowackich inwestycji do Polski w 2019 r. wyniósł łącznie 85,482 mln EUR (w tym 58,013 mln EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 27,469 mln EUR w pozostałym kapitale).

Łączna wartość BIZ na Słowacji na koniec 2019 r., według danych NBS, wyniosła 54,259 mld EUR (w tym 46,244 mld EUR inwestycji w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 8,014 mld EUR w pozostałym kapitale). BIZ z Polski wynosiły łącznie 491,222 mln EUR (516,251 mln EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz -25,029 mln EUR w pozostałym kapitale). Na koniec 2019 r. Polska zajmowała 17 pozycję według wartości BIZ ulokowanych na Słowacji.

Łączna wartość słowackich BIZ za granicą na koniec 2019 r. wyniosła 4,208 mld EUR (3,336 mld EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 872,131 mln EUR w pozostałym kapitale). Wartość słowackich BIZ w Polsce osiągnęła 441,670 mln EUR (w tym 317,369 mln EUR inwestycji w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 124,301 mln EUR w pozostałym kapitale), co daje Polsce 2 miejsce wśród państw, do których napływały inwestycje ze Słowacji.

4. Współpraca regionalna

Współpraca władz samorządowych, miast i gmin Polski i Słowacji jest dobrze rozwinięta. Słowackie i polskie regiony mają podpisanych 9 umów o partnerstwie. Współpracę realizują także miasta partnerskie. Prawie 300 polskich miast i gmin współpracuje, na podstawie odpowiednich umów, z więcej niż 200 słowackimi miastami i gminami. Współpraca jednostek samorządowych jest najbardziej rozwinięta w obszarach przygranicznych.

Rozwojowi kontaktów regionalnych sprzyja bliskość językowa, kulturowa, ale także zbieżność interesów w dążeniu do zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych. Znaczącym impulsem dla tej współpracy była realizacja projektów regionalnych finansowanych ze środków unijnych w ramach programu Interreg IIIA Polska-Słowacja 2007-2013 (ok. 180 mln EUR). Kontynuacją tych działań jest program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020 (ok. 155 mln EUR).

Polsko-słowackie kontakty rozwijają się również w ramach współpracy euroregionów. Na polsko-słowackim pograniczu działają trzy euroregiony: Euroregion Tatry (wchodzący w skład Europejskiego Ugrupowania Współpracy Transgranicznej Tatry), Euroregion Beskidy oraz Euroregion Karpaty.

Ambasada RP w Bratysławie aktywnie pomaga przy organizacji różnego typu spotkań środowisk biznesowych w celu poszerzania informacji o potencjale dwustronnej współpracy gospodarczej.

W dn. 10.10.2019 r. w Spiskiej Nowej Wsi odbyła się XVIII edycja Słowacko – Polskiego Forum Gospodarczego. Forum to odbywa się corocznie, na zmianę w Popradzie lub w Spiskiej Nowej Wsi. Uczestnicy z Polski i Słowacji dyskutują na temat innowacji, finansowego i niefinansowego wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, warunków i różnic w otoczeniu prowadzenia biznesu w Polsce i na Słowacji oraz wyzwań i dobrych przykładów firm wykorzystujących sąsiedztwo Polski i Słowacji. Forum regularnie wpisuje się w kalendarz przedsięwzięć, które w swym zamyśle mają inspirować przedsiębiorców do intensyfikacji współpracy.

Dowodem skutecznej współpracy w odniesieniu do Euroregionu Tatry są bilateralne konferencje i spotkania organizowane przez EUWT TATRY.

Również regularnie organizowane są, zwykle naprzemienne na terenie obu krajów, posiedzenia Polsko-Słowackiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej.

5. Współpraca samorządów gospodarczych

Istotne znaczenie w animowaniu dwustronnej współpracy gospodarczej odgrywa aktywna kooperacja polskich i słowackich izb gospodarczych oraz związków branżowych. Aktywność izb koncentruje się przede wszystkim na wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw zainteresowanych wejściem na rynek polski i słowacki oraz wspieraniu gospodarczej aktywności społeczności lokalnych.

Najbardziej aktywnie współpracują samorządy gospodarcze regionów przygranicznych Polski (województwa: śląskie, małopolskie i podkarpackie) i Słowacji (regiony: żyliński, preszowski i koszycki).

Ponadto funkcjonują izby oraz stowarzyszenia gospodarcze, które udzielają wsparcia przedsiębiorstwom i prowadzą promocję gospodarczą, a w szczególności:

Słowacko-Polska Izba Handlowa w Żylinie,
Polsko-Słowacka Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie,
Słowacko Polskie Stowarzyszenie Handlu i Inwestycji Pro – Polonia z siedzibą w Żylinie.

Współpraca izb handlowych zaowocowała organizacją corocznych spotkań przedsiębiorców w różnych obszarach życia gospodarczego.

We współpracy z Ambasadą RP w Bratysławie są w zakresie polsko – słowackiej współpracy gospodarczej aktywnymi i Regionalna Izba Przemysłowo – Handlowa w Preszowie oraz Regionalna Izba Przemysłowo – Handlowa w Trnawie.

Nową inicjatywą własną Ambasady RP w Bratysławie, realizowaną szczególnie intensywnie od 2017 r., jest promocja polskich portów i gospodarki morskiej, zmierzająca ku większemu wykorzystaniu portów polskiego wybrzeża przez przemysł słowacki. Po udanych misjach gospodarczych władz Krajowej Izby Gospodarki Morskiej (KIGM) oraz zarządów portów Gdańsk i Gdynia, zrealizowanych jesienią 2017 r., Ambasada we współpracy z KIGM przygotowała w czerwcu 2018 r. dwudniową wizytę studyjną słowackich firm transportowych oraz spedycyjnych do portów w Gdyni i Gdańsku. Uczestniczyli w niej też przedstawiciele Uniwersytetu w Żylinie, który specjalizuje się dziedzinie transportu /jest następcą Uniwersytetu Transportu i Łączności w Żylinie/. Właśnie na terenie tej uczelni Ambasada przygotowała w październiku 2018 r. Polski Dzień Morza, jako część Międzynarodowej Konferencji CMD TUR 2018. W ramach wydarzenia zaprezentowały się wszystkie polskie porty, a jako imprezę towarzyszącą Ambasada przygotowała w głównym foyer uniwersytetu wystawę prezentującą polskie wybrzeże jako miejsce biznesu, wypoczynku i zdobywania nowej wiedzy.

W marcu 2019 r. Ambasada ponownie nawiązała do wcześniejszej promocji polskiej gospodarki morskiej poprzez zorganizowanie w Bratysławie seminarium gospodarczego pt. „Porty, statki, terminale – polska oferta dla ekspansji słowackiego biznesu”. Po rozpoznaniu istniejącego potencjału dla rozwoju współpracy polsko-słowackiej w zakresie dostaw źródeł energii, w marcu 2019 r. zorganizowaliśmy również dyskusję pt. „Jak LNG zmieni rynek z gazem w Europie Środkowo – Wschodniej. Terminal LNG we Świnoujściu – praktyczne wykorzystanie dla słowackiego biznesu”. W październiku 2019 r. zorganizowaliśmy natomiast wizytę studyjną przedstawicieli słowackiego Ministerstwa Transportu i Budownictwa oraz spółki akcyjnej Porty Publiczne do Gdańska i Gdyni. Celem wizyty było zapoznanie się z rozwojem portów Gdańsk i Gdynia oraz rozmowy biznesowe z zarządami portów i terminali.

Kontynuacja działań w zakresie promocji polskich portów na Słowacji była także planowana na 2020 r. Z powodu pandemii COVID-19 główne seminarium biznesowe o tej tematyce, zaplanowane na marzec 2020 r., musiało zostać przełożone na późniejszy termin.

Dostęp do rynku

Dostęp do rynku dla polskich towarów i usług

Polskie towary i usługi mają zapewniony swobodny dostęp do rynku słowackiego na zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej. Sprzedaż towarów pochodzenia polskiego na rynku słowackim oraz nabycie na tym rynku towarów pochodzenia słowackiego przez osoby polskie, traktowane są jako operacje wewnątrzunijne. Nowe, bardziej liberalne zasady świadczenia usług na rynku wewnętrznym UE przyczyniają się do rozwoju tych usług w wymiarze międzynarodowym, w tym wpływają również na wzrost zainteresowania rynkiem słowackim ze strony polskich przedsiębiorstw. Podejmowanie działalności usługowej na Słowacji przez obywateli polskich możliwe jest np. na zasadzie samozatrudnienia. Rejestrując działalność usługową na Słowacji, polski przedsiębiorca nie powinien napotkać na przeszkody czy bariery administracyjne. Po utworzeniu instytucji Pojedynczych Punktów Kontaktowych doszło do znacznego uproszczenia i przyspieszenia procesu rejestracji działalności gospodarczej. Należy jednak pamiętać o konieczności posługiwania się językiem słowackim (lub ew. czeskim) w kontaktach z miejscową administracją oraz o rejestracji do systemu ubezpieczenia społecznego, której jak na razie PPK nie wykonują. Prowadzenie stałej działalności usługowej, pod względem formalno-prawnym (urzędy, zaświadczenia, zezwolenia, rejestracja) jest dla polskich usługodawców identyczne, jak dla przedsiębiorców miejscowych. Główną barierą w rozwoju stosunków gospodarczych jest niedostateczna infrastruktura połączeń transportowych. Odnosi się to zarówno do połączeń drogowych, jak i kolejowych. W pierwszym przypadku odczuwalny jest dotkliwy brak dróg szybkiego ruchu, łączących systemy autostradowe obu państw, a w drugim połączeń kolejowych o odpowiednim wyposażeniu technicznym. Między Polską i Słowacją brak jest regularnego połączenia lotniczego.

Dostęp do rynku pracy

Zgodnie z Traktatem o przystąpieniu Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, obywatele RP uzyskali pełen dostęp do słowackiego rynku pracy. Zatrudnianie obywateli polskich realizowane jest wg takich samych zasad jak obywateli Słowacji, za wyjątkiem obowiązku monitorowania napływu i odpływu pracowników oraz członków ich rodzin, wynikającego z Rozporządzenia Rady UE nr 1612/68. Takie same przepisy dotyczą zarówno pracowników stałych i sezonowych, jak też zatrudnionych na obszarach przygranicznych. Monitoring pracowników zagranicznych wykonywany jest za pośrednictwem kart informacyjnych, które wypełnia pracodawca i przekazuje do miejscowego Urzędu Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny (Úrad práce sociálnych vecí a rodiny). W przypadku, gdy pracodawcą jest osoba zagraniczna, wykonująca na terenie Słowacji np. usługi budowlano – montażowe, obowiązek wypełnienia i przekazania karty informacyjnej ma kontrahent słowacki, a w razie jego braku pracodawca zagraniczny. W odniesieniu do obywateli polskich zatrudnionych na terenie Słowacji przez pracodawcę zagranicznego, kartę informacyjną o rozpoczęciu lub zakończeniu pracy, może złożyć słowacka osoba prawna lub fizyczna upoważniona przez pracodawcę zagranicznego. Podstawowym przepisem prawnym określającym zasady zatrudniania obcokrajowców na terytorium Republiki Słowackiej jest ustawa nr 5/2004 Z.z. o usługach w zakresie zatrudnienia wraz z późniejszymi zmianami. Akty prawne, wzory kart informacyjnych oraz inne szczegółowe informacje dot. prawa pracy, ubezpieczania itp. dostępne są na stronie internetowej [Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny RS](#) oraz [Urzędu Pracy, Rodziny i Spraw Socjalnych RS](#).

Przydatne kontakty i linki**Administracja gospodarcza**

- [Ministerstwo Gospodarki RS](#) (Ministerstvo hospodárstva SR)
- [Ministerstwo Transportu i Budownictwa RS](#) (Ministerstvo dopravy a výstavby SR)
- [Ministerstwo Finansów RS](#) (Ministerstvo financií SR)
- [Ministerstwo Środowiska RS](#) (Ministerstvo životného prostredia SR)
- [Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich RS](#) (Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR)
- [Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi RS](#) (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR)
- [Ministerstwo Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny RS](#) (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR)
- [Urząd Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny RS](#) (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR)
- [Słowacki Bank Narodowy](#) (Národná banka Slovenska)
- [Dyrekcja Finansowa RS \(Urząd Skarbowy oraz Celny\)](#) (Finančné riaditeľstvo SR)
- [Urząd Statystyczny RS](#) (Štatistický úrad SR)
- [Urząd Geodezji, Kartografii i Katastru RS](#) (Úrad geodézie, kartografie a katastra SR)
- [Urząd Zamówień Publicznych RS](#) (Úrad pre verejné obstarávanie)
- [Urząd Własności Przemysłowej RS](#) (Úrad priemyselného vlastníctva SR)
- [Słowacka Agencja Rozwoju Inwestycji i Handlu SARIO](#) (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu)
- [Urząd Antymonopolowy RS](#) (Protimonopolný úrad SR)
- [Urząd Telekomunikacyjny RS](#) (Telekomunikačný úrad SR)

Samorząd gospodarczy (wybrane związki branżowe)

- [Słowacka Izba Przemysłowo-Handlowa](#) (Slovenská obchodná a priemyselná komora)
- [Słowacko-Polska Izba Handlowa](#) (Slovensko-poľská obchodná komora)
- [Transgraniczne Centrum Informacji Gospodarczej Euroregionu Tatry](#)
- [Słowacka Izba Przedsiębiorczości](#) (Slovenská živnostenská komora)
- [Słowacka Izba Rolno-Spożywcza](#) (Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora)
- [Izba Przemysłu Spożywczego Słowacji](#) (Potravinárska komora Slovenska)